

LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTAS

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

**2019-02-19 VN-4
Vilnius**

VADOVO ŽODIS

2018-ieji – pirmieji Lietuvos statistikos departamento strateginio laikotarpio metai. Lietuvos statistikos departamentas 2018–2022 metų strategijoje numatė tris veiklos kryptis: vartotojo poreikiais grįsta oficialioji statistika, efektyvūs procesai, darni institucinė aplinka ir kultūra. Siekdami nusimatyty tikslų 2018 m. didelį dėmesį skyrėme vartotojų poreikiams tenkinti, teikiamų paslaugų prieinamumui ir žinomumui didinti bei veiklos organizavimui gerinti.

2018 m. svarbią įtaką veiklai turėjo įsigaliojusi nauja Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo redakcija ir atlikti struktūriniai pertvarkymai.

Ataskaitiniu laikotarpiu atlikome visus Oficialiosios statistikos 2018 m. darbų programoje numatytus statistikos darbus, parengėme statistinę informaciją pagal Sostinės bei Vidurio ir vakarų Lietuvos regionus, atlikome pasirengimo darbus visuotiniams surašymams: 2020 m. – žemės ūkio, 2021 m. – gyventojų ir būstų, rengėme Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimui stebėti reikalingus statistinius rodiklius, teikėme statistinę informaciją Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai.

Aktyviai dalyvavome Europos statistikos sistemos veikloje, daug dėmesio skyrėme asmens duomenų apsaugai, koordinacinio vaidmens rengiant oficialiąją statistiką šalyje stiprinimui.

Galime pasidžiaugti, kad auga visuomenės statistinis raštingumas ir susidomėjimas statistika. Statistinė informacija šiandien reikalinga ne tik valstybės valdymui, ji naudojama verslininkų, mokslininkų, studentų ir kitų piliečių, cituojama žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose, analizuojama, ja remiamasi diskusijose ir priimant sprendimus.

Vilija Lapėnienė
Lietuvos statistikos departamento generalinė direktorė

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMAS SKIRSNIS KONTEKSTAS (APLINKOS) ANALIZĖ

Vykdydamas savo misiją, Lietuvos statistikos departamentas 2018 m. rengė ir teikė visuomenei, šalies ir Europos Sąjungos (toliau – ES) institucijoms, tarptautinėms organizacijoms oficialiąją statistiką, plėtojo vartotojų poreikius tenkinančias viešąsias statistinės informacijos sklaidos ir statistinių duomenų rinkimo elektronines paslaugas.

Oficialiosios statistikos poreikis ir plėtra priklauso nuo šalies ir ES politinių ir ekonominių sprendimų, apibrėžiamų teisės aktuose. 2018 m. Lietuvos statistikos departamentas atliko visus Oficialiosios statistikos 2018 m. darbų programoje numatytus statistikos darbus, iš kurių 87 procentai yra reglamentuoti ES teisės aktais ir priskiriami Europos statistikai. Europos statistiką Lietuvos statistikos departamentas rengė pagal bendras visoms ES šalims metodikas, statistinę informaciją teikė Europos Sąjungos statistikos tarnybai (toliau – Eurostatas) ES teisės aktais nustatytu detalumu, laiku ir formatu. Aktyviai dalyvavo Europos statistikos sistemos (toliau – ESS) veikloje, koordinavo oficialiosios statistikos rengimą ir ES statistikos teisės aktų įgyvendinimą šalyje. Visa tai turėjo įtaką Lietuvos statistikos departamento veiklai, įvaizdžiui ir darbuotojų kompetencijai.

Svarbus Lietuvos statistikos departamento veiklai įtakos turėjęs veiksny – 2018 m. birželio 1 d. įsigaliojusi nauja Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo (toliau – statistikos įstatymas) redakcija, kurioje patikslintos oficialiosios statistikos sąvokos, aiškiau apibrėžti organizavimo principai, suderintos įstatymo nuostatos su Europos statistikos praktikos kodeksu ir aiškiau apibrėžtas Europos statistikos sistemos ir Europos centrinių bankų bendradarbiavimas. Sustiprintas koordinacinis Lietuvos statistikos departamento vaidmuo rengiant oficialiąją statistiką, išplėstos oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų funkcijos, įtvirtinta galimybė šioms įstaigoms keistis statistiniais duomenimis bei patikslintos jų bendradarbiavimo sąlygos. Įgyvendinant įstatymo nuostatas, buvo patvirtintos oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos gairės¹, statistinio tyrimo metodikos arba aprašo² ir statistinių formuliarių rengimo tvarkos aprašai³. Minėti dokumentai skirti kokybiškam oficialiosios statistikos rengimui ir sklaidai, vadovaujantis Oficialiosios statistikos programa, šalyje užtikrinti.

Lietuvos statistikos departamentas, vykdydamas bendrą valstybės politiką dėl viešojo sektoriaus valdymo optimizavimo, 2018 m. atliko struktūrinius pertvarkymus. Nuo 2018 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo nauja Lietuvos statistikos departamento administracijos struktūra. Struktūriniai pertvarkymai atlikti siekiant sklandžiau organizuoti vidaus valdymo ir oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos procesus, užtikrinti efektyvų žmoniškųjų išteklių paskirstymą. Vietoje 37 struktūrinių padalinių įsteigti 32, o vadovujančių darbuotojų pareigybių skaičius sumažintas 43 pareigybėmis. Perskirsčius funkcijas, atsisakyta 18 valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal sutartis, pareigybių (daugiausia iš aptarnaujančių skyrių).

Vadovaudamasis nauja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo redakcija, Lietuvos statistikos departamentas 2018 m. pasirengė įgyvendinti šio įstatymo nuostatas. Iki

¹ Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. DĮ-123 „Dėl Lietuvos oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos gairių patvirtinimo“.

² Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. DĮ-124 „Dėl statistikos darbo (tyrimo) metodikos arba aprašo rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³ Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. DĮ-125 „Dėl statistinių formuliarių rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2018 m. spalio 1 d. buvo peržiūrėtos visos valstybės tarnautojų pareigybės, siekiant nustatyti jų atitiktį naujai valstybės tarnautojo sąvokai, ir nuspręsta vietoje 11 valstybės tarnautojų pareigybių steigti darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybes.

2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1), Lietuvos statistikos departamentas įgyvendino šio reglamento reikalavimus: parengė ir viešai paskelbė teisės aktus, reglamentuojančius asmens duomenų tvarkymą statistikos ir vidaus administravimo tikslais, vaizdo, informacinių ir komunikacinių technologijų stebėjimą ir kt., paskyrė duomenų apsaugos pareigūną, atsakingą už duomenų apsaugos reikalavimų laikymosi priežiūrą.

2018 m. liepos 5 d. Lietuvai tapus pilnateise Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) nare, prisidėdamas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano V. prioriteto „Saugi valstybė“ 5.5. krypties „Valstybės interesų įgyvendinimo tarptautinėje bendruomenėje užtikrinimas“ 5.5.10. darbo „Lietuvos narystė EBPO“, 2018 m. Lietuvos statistikos departamentas aktyviai atstovavo ir dalyvavo šios organizacijos statistikos srities veikloje ir priemonėse. 2018 m. teikta informacija pagal EBPO užklausas, pildyti EBPO klausimynai, teiktos pastabos ir komentarai ataskaitoms, dokumentams. Nustatytais terminais buvo įgyvendintos visos 2018 m. priemonės, numatytos EBPO Lietuvos statistikos peržiūros ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių plane, bei kiti įsipareigojimai.

Įgyvendindama 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 763/2008 dėl gyventojų ir būstų surašymų (OL 2008 L 218, p. 14) Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr. 1125 „Dėl Lietuvos Respublikos 2021 metų gyventojų ir būstų visuotinio surašymo“ nustatė Lietuvos Respublikos 2021 metų gyventojų ir būstų visuotinio surašymo (toliau – gyventojų ir būstų surašymas) datą, atlikimo būdą, naudojamų registrų ir valstybės informacinių sistemų sąrašą ir Lietuvos statistikos departamentui pavedė 2019 m. atlikti bandomąjį gyventojų ir būstų surašymą, o 2021 m. – gyventojų ir būstų surašymą administracinių duomenų pagrindu. 2018 m. aktyviai buvo vykdomi gyventojų ir būstų surašymo pasirengimo darbai.

Lietuvos statistikos departamentas didelį dėmesį skyrė statistinės informacijos rengimui ir sklaidai pagal Sostinės bei Vidurio ir vakarų Lietuvos regionus, nustatytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. 5 „Dėl Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono sudarymo“. 2018 m. nustatytais terminais Oficialiosios statistikos portale, Rodiklių duomenų bazėje, pagal šiuos regionus parengti ir paskelbti gyventojų ir socialinės, verslo, mokslo ir technologijų, ūkio ir finansų, transporto, užsienio prekybos ir žemės ūkio statistikos rodikliai, taip pat statistinė informacija apie namų ūkių sąskaitas, bendrąjį vidaus produktą, bendrąją pridėtinę vertę, atlygį darbuotojams, bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą, užimtuosius, užimtųjų ir samdomųjų darbuotojų dirbtas valandas pagal ekonominės veiklos rūšis.

Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimui stebėti Lietuvos statistikos departamentas didelį dėmesį skyrė darnaus vystymosi statistinių rodiklių esamumui ir sklaidai užtikrinti. 2018 m. Oficialiosios statistikos portale buvo skelbiama 80 proc. Lietuvai aktualių darnaus vystymosi statistinių rodiklių, parengtas leidinys „Darnaus vystymosi rodikliai“, kurį galima skaityti Oficialiosios statistikos portale, E. bibliotekoje.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1. Strateginio tikslo įgyvendinimas

Strateginis tikslas: Taikant inovatyvius sprendimus parengta ir skleidžiama oficialioji statistika, atitinka besikeičiančius vartotojų poreikius, ištekliai naudojami racionaliai, statistinės atskaitomybės našta valdoma

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

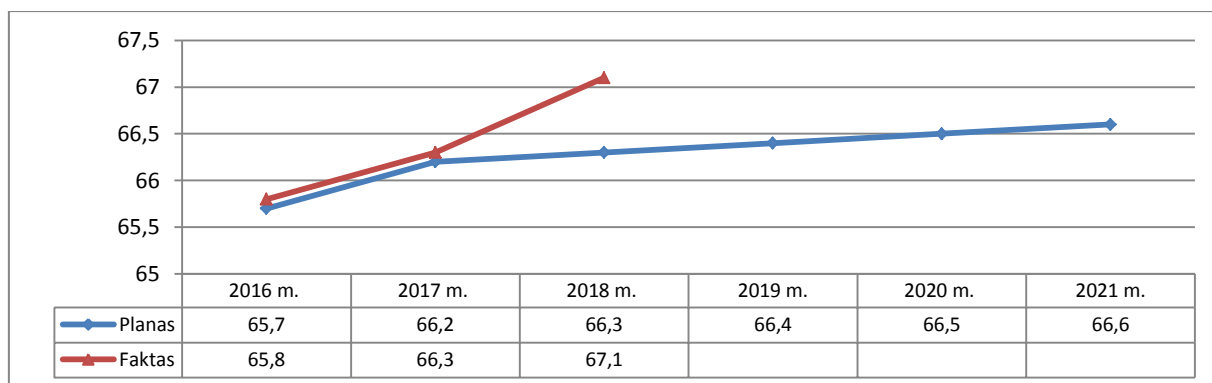
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
01.01	Oficialiosios statistikos tvarkymas	9261,0	9224,5	8787,6	95,3
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-

2018 m. Lietuvos statistikos departamentas panaudojo 8 787,6 mln. eurų, arba 95,3 proc. patikslintų asignavimų plano. Dėl darbuotojų laikinojo nedarbingumo ir kaitos sutaupyta darbo užmokestis, užsitęsęs viešųjų pirkimų procedūroms į kitus metus perkelta mokėjimo už *Microsoft* arba lygiaverčių licencijų nuomą lėšos bei lėšos, sutaupytos pigiau įsigijus gyventojų ir būstų surašymo programinės įrangos parengimo paslaugas, buvo grąžintos į valstybės biudžetą.

1.1. Strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijai

Strateginio tikslo pasiektai pažangai pamatuoti ir vertinti buvo numatyti trys efekto vertinimo kriterijai. Efekto vertinimo kriterijų planuotos ir pasiektos reikšmės toliau pateiktos grafikuose.

1 grafikas. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis

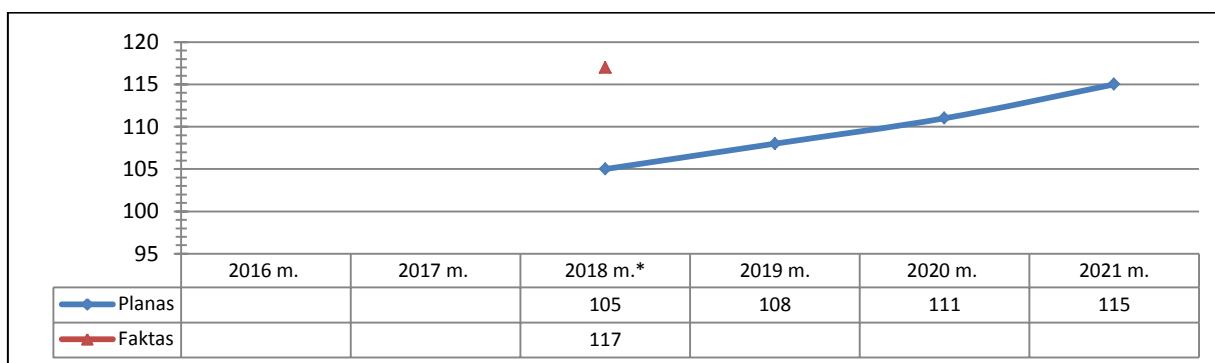


2018 m. pasiektas 67,1 proc. vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis (planuota vertinimo kriterijaus reikšmė – 66,3 proc.). Remiantis vartotojų nuomonių tyrimo rezultatais, didesnę, nei planuotą, jų pasitenkinimo lygį daugiausia

lėmė išaugęs Lietuvos statistikos departamento žinomumas, pasitikėjimas institucija ir statistinės informacijos pakankamumas. Išaugusį vartotojų pasitenkinimą taip pat įtakojo patobulintas Oficialiosios statistikos portalas: patogesnė Rodiklių duomenų bazės sąsaja, naujos žiniatinklio paslaugos, padidinta greitimeika, lentelių formavimas, naujų informacijos filtrų įtraukimas, kiti patobulinimai, atlikti įgyvendinus trejų metų trukmės investicinį projektą „Oficialiosios statistikos portalo teikiamų paslaugų paslaugų ir funkcionalumo tobulinimas“. 2018 m. vidutiniškai per dieną Rodiklių duomenų bazėje buvo suformuojama daugiau nei 3350 lentelių (neįskaitant Lietuvos statistikos departamento vidaus vartotojų), vidutinis lentelės suformavimo greitis – 1,79 sekundės. Kaip ir kasmet, Lietuvos statistikos departamentas daug dėmesio skyrė statistinės informacijos pakankamumui užtikrinti: 2018 m. statistinių rodiklių reikšmių, skelbiamų Oficialiosios statistikos portale, Rodiklių duomenų bazėje, skaičius nuo metų pradžios išaugo 6,3 proc., paskelbti 687 duomenų masyvai regioniniu lygmeniu, parengti ir paskelbti 291 informaciniai pranešimai, 25 statistikos leidiniai, parengti 54 infografikai. Lietuvos statistikos departamentas parengė ir paskelbė 7 statistinių tyrimų viešo naudojimo rinkmenas su statistinio stebėjimo vienetų duomenimis. 2018 m. Lietuvos statistikos departamentas atsakė į 2163 individualias vartotojų užklausas, vidutiniškai į užklausas atsakyta per 1 darbo dieną. Siekdamas geriau tenkinti vartotojų poreikį gauti detalesnę statistinę informaciją, Lietuvos statistikos departamentas, kaip partneris, įsitraukė į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos inicijuotą projektą „Savivaldybės sėkmės kodas – lyčių lygybė“, Oficialiosios statistikos portale sukurdamas Lyčių lygybės statistikos žemėlapi, kuriame pradėjo teikti ne tik esamus, bet ir naujus savivaldybių statistinius rodiklius pagal lytį.

Vertinant paskutinių trejų metų vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygio kitimo tendencijas pastebimas nuoseklus augimas, rodantis didėjančią Lietuvos statistikos departamento veiklos rezultatų pripažinimą visuomenėje ir teikiamų paslaugų kokybę.

2 grafikas. Visuomenės susidomėjimo oficialiaja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas, procentais (baziniai metai – 2017 m.)

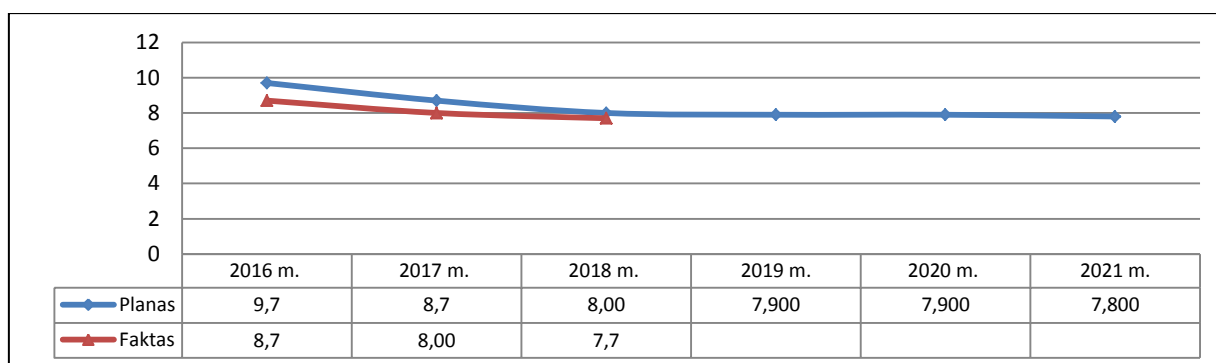


*2018 m. Lietuvos statistikos departamentas pakoregavo šio vertinimo kriterijaus skaičiavimo metodiką.

Visuomenės susidomėjimo oficialiaja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas apima Oficialiosios statistikos portalo, e. Statistikos sistemų ūkio subjektams ir gyventojams, Lietuvos statistikos departamento interneto svetainės fiksuojamų unikalių apsilankymų, registruotų Oficialiosios statistikos portalo vartotojų, individualių užklausų skaičiaus ir citavimo atvejų stebimoje šalies ir regioninėje žiniasklaidoje skaičių pokyčius. Išaugus statistinės informacijos, skelbiamos Oficialiosios statistikos portale, apimčiai ir Oficialiosios statistikos portalo, kaip statistinės informacijos šaltinio, atpažįstamumui, šis vertinimo kriterijus,

palyginti su praėjusiais metais (2017 m. reikšmė prilyginta 100), padidėjo daugiau nei planuota ir sudarė 117 proc. (planuota vertinimo kriterijaus reikšmė – 105 proc.). 2018 m. visuomenės susidomėjimas oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis išaugo dėl padidėjusio Oficialiosios statistikos portalo lankomumo ir registruotų vartotojų skaičiaus (nuo 7013 iki 8359), kurio augimui, tikėtina, įtakos turėjo patobulintas Oficialiosios statistikos portalo funkcionalumas. Visuomenės susidomėjimą taip pat didino ir Lietuvos statistikos departamento aktyviai vykdomos priemonės, skirtos oficialiajai statistikai populiarinti ir statistiniam raštingumui didinti – 2018 m. Lietuvos statistikos departamento organizuotose statistinio raštingumo ugdymo priemonėse dalyvavo beveik 650 dalyvių (planuota – 200).

3 grafikas. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), vidutinės metinės vienos įmonės laiko statistiniams duomenims parengti ir statistinėms ataskaitoms pildyti sąnaudos, valandomis



2018 m. statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), išreikšta vieno respondento vidutinėmis metinėmis laiko sąnaudomis statistinėms ataskaitoms pildyti ir teikti sudarė 7,7 val. (planuota vertinimo kriterijaus reikšmė – 8 val.). Daugiau nei 23 tūkst. respondentų statistinės atskaitomybės našta sumažėjo pasikeitus teisės aktų reikalavimams, peržiūrėjus ir patobulinius statistinių tyrimų imčių planus, supaprastinus statistinę atskaitomybę ir atsisakius netekusių aktualumo statistinių rodiklių. 2018 m. statistinės atskaitomybės našta ūkio subjektams reikšmingai sumažėjo ketvirtiniame investicijų statistiniame tyrime, kadangi buvo atsisakyta ilgalaikio turto pardavimo ir nematerialinių investicijų rodiklių rinkimo, optimizavus 2019 m. imties planą, buvo sumažintas ir respondentų skaičius. Dėl šių priežasčių 2019 m. administracinė našta ūkio subjektams sumažės daugiau nei 15 tūkst. eurų. Nuo 2018 m. struktūrinė verslo statistika rengiama pagal naują statistinį vienetą „įmonę“, kuri gali būti atskiras juridinis vienetas, įmonių grupė ar įmonių grupės dalis. Rengiant struktūrinę verslo statistikos informaciją pagal minėtą statistinį vienetą, gauti duomenys bus konsoliduojami įmonės lygmeniu. Juridiniai vienetai, nepriklausantys įmonių grupei, kaip ir anksčiau, teiks metinę įmonės veiklos statistinę ataskaitą, tačiau jau trumpesnę nei ankstesniais metais. Dėl šių priežasčių 2019 m. administracinė našta ūkio subjektams sumažės beveik 5 tūkst. eurų.

Svarbią įtaką statistinės atskaitomybės naštai turėjo *e. Statistikos* sistemoje ūkio subjektams įdiegta galimybė statistinius formuliarius pildyti tiesiogiai internetu, nediegiant papildomos programinės įrangos. 2018 m. šia galimybe pasinaudojo beveik penktadalis respondentų. Įgyvendinant Lietuvos statistikos departamento statistinės atskaitomybės naštos mažinimo politiką, ypatingas dėmesys buvo skirtas smulkiajam verslui. 2018 m. buvo užtikrinta, kad mažiausios įmonės (turinčios iki 4 dirbančių asmenų ir pajamoms neviršijant 150 tūkst. eurų) dalyvautų ne daugiau kaip 3 statistiniuose tyrimuose.

Stebint paskutiniųjų trejų metų statistinės atskaitomybės naštos respondentams kitimo tendenciją, akivaizdus šios naštos mažėjimas, lemiamas Lietuvos statistikos departamento naštos mažinimo politikos ir veiksmų efektyvumo.

1.2. Strateginio tikslo pasiekimai

Strateginiam tikslui pasiekti 2018 m. buvo vykdoma viena tęstinė programa „Oficialiosios statistikos tvarkymas“, kurios tikslas – aprūpinti visuomenę kokybiška statistine informacija, atspindinčia demografinės, socialinės ir ekonominės raidos tendencijas ir aplinkos pokyčius, gerinti teikiamų paslaugų kokybę. 2018 m. įgyvendindamas šį programos tikslą, Lietuvos statistikos departamentas parengė ir paskelbė statistinę informaciją, atspindinčią šalies demografinės ir socialinės raidos ypatumus, ūkio tendencijas, struktūrinius ir trumpalaikius verslo pokyčius, žemės ūkio ir aplinkos aktualijas; plėtojo ir populiarino ūkio subjektams ir gyventojams skirtas *e. Statistikos* sistemas ir Oficialiosios statistikos portalą.

Lietuvos statistikos departamentas pasiekė visas planuotas rezultato vertinimo kriterijų reikšmes, kai kurias viršijo. Didelį dėmesį skyrė statistinės informacijos savalaikiškumui: 2018 m. pasiekti visi su statistinės informacijos savalaikiškumu susiję rezultato vertinimo kriterijai: metinės statistinės informacijos parengimo ir paskelbimo vidutinė trukmė sutrumpėjo 2 dienomis ir sudarė 155 dienas, ketvirtinės sudarė 52 dienas, mėnesinės – 19 dienų. *E. Statistikos* sistemos teikiamų galimybių pripažinimą rodo vis sparčiau auganti ūkio subjektų, teikiančių statistines ataskaitas elektronine forma, dalis. 2018 m. 91 proc. ūkio subjektų statistines ataskaitas teikė elektronine forma, t. y. 2 procentiniais punktais daugiau nei planuota. Fizinį asmens, atrinktų dalyvauti statistinėse apklausose, anketas tiesiogiai *e. statistikos* sistemoje gyventojai užpildė 7,51 proc. (planuota – 7 proc.).

Oficialiosios statistikos tvarkymo programos tikslui įgyvendinti buvo išskirti keturi uždaviniai:

1. **Atlikti visuotinius surašymus.** 2018 m. Lietuvos statistikos departamentas atliko pasirengimo gyventojų ir būstų surašymui darbus: pasirašytos administracinių duomenų gavimo sutartys, modernizuotas Integruotos statistikos informacinės sistemos Surašymų duomenų posistemis. Taip pat atliko pasirengimo Lietuvos Respublikos 2020 m. žemės ūkio visuotiniam surašymui (toliau – žemės ūkio surašymas) darbus: parengti ūkininkų ir šeimos ūkiams bei žemės ūkio bendrovėms ir įmonėms skirti žemės ūkio surašymo klausimynų projektai, patvirtintas žemės ūkio surašymo darbų planas.

2. **Atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę.** Įgyvendindamas šį uždavinį ir prisidedamas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano I. „Darni, atsakinga ir sveika visuomenė“, II. „Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei efektyvumo didinimas“ ir IV. „Darni ir konkurencinga ekonomikos plėtra“ prioritetų, Lietuvos statistikos departamentas atliko visus Oficialiosios statistikos 2018 m. darbų programoje numatytus statistinius tyrimus, kurių rezultatus paskelbė Oficialiosios statistikos portale. Pagal Oficialiosios statistikos 2018 m. darbų programą parengta statistinė informacija buvo naudojama Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“⁴, 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos⁵, 2010 m. kovo 3 d. Europos Komisijos

⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimas Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“.

komunikate „Europa 2020: pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ nustatytos strategijos „Europa 2020“, kitų ES ir šalies strateginių dokumentų įgyvendinimui stebėti. Lietuvos statistikos departamentas 2018 m., be kasmet atliekamų statistinių tyrimų rodiklių, paskelbė bei Eurostatui pateikė ES teisės aktais reglamentuotų suaugusiųjų ir vaikų sveikatos, karjeros ir šeimos derinimo, regioninių namų ūkių sektoriaus sąskaitų, subsidijų ir panašių pervedimų aplinkos apsaugai statistinių tyrimų rezultatus. Paskelbti ir kas 5 metai atliekamų, 2015 m. šalies ekonomikos sąnaudų produkcijos lentelių, mažmeninių prekybos įmonių apyvartos sudėties ir augalų apsaugos produktų panaudojimo žemės ūkyje, kas 4 metai – darbo sąnaudų, kas 2 ir 3 metai – įmonių inovacinės veiklos, informacinių technologijų panaudojimo valstybės ir savivaldybių valdymo įstaigose ir žemės ūkio struktūros statistinių tyrimų rezultatai.

3. Tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas. 2018 m. siekiant tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą bei oficialiąją statistiką pateikti vartotojui patogiai ir suprantamai, 2018 m. buvo tobulinamas Oficialiosios statistikos portalas, parengta Integruotos statistikos informacinės sistemos modernizavimo (I etapo) paslaugų specifikacija. 2018 m. Lietuvos statistikos departamentas pasiekė 99,6 proc. nepertraukiamą viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumą. Plečiant didžiųjų duomenų panaudojimo galimybes, iš interneto šaltinių nuskaityti duomenys laisvų darbo vietų statistikai rengti, išanalizuotas ir įvertintas šių duomenų naudojimas statistinės informacijos rengimo procese. Siekiant plėsti naujų kainų duomenų šaltinių panaudojimą ir optimizuoti vartotojų kainų statistinių tyrimų procesus, 2018 m. buvo tęsiami Vartojimo prekių ir paslaugų kainų pirminių statistinių duomenų surinkimo ir vartotojų kainų indeksų sudarymo sistemos modernizavimo darbai, siekiant automatizuoti duomenų surinkimą iš internetinių šaltinių, tobulinama vartotojų kainų indeksų sudarymo sistema ir plečiamos perkamosios galios paritetų tikslams naudojamos priemonės galimybės. Sukurta, ištestuota ir perkelta į sistemos gamybinę aplinką 18 šaltinių, iš kurių automatizuotai surinkti kainų duomenys bus įtraukti į 2019 m. bandomuosius vartotojų kainų indekso (VKI) skaičiavimus, atlikti 2018 m. VKI bandomieji skaičiavimai. Pasinaudojus sukurtomis galimybėmis, statistinių anketų parengimas vartojimo prekių ir paslaugų mažmeninėms kainoms registruoti perkamosios galios paritetų tikslams sutrumpėjo 5 darbo dienomis.

Kaip ir kasmet, Lietuvos statistikos departamentas plėtojo administracinių duomenų pritaikymą rengiant statistiką – administracinių duomenų pagrindu 2018 m. parengta 42,7 proc. statistinių rodiklių.

Siekiant užtikrinti statistinės informacijos ir veiklos kokybę, 2018 m. spalio 30–31 d. Lietuvos statistikos departamente vyko kokybės vadybos sistemos ir jos atitikties ISO 9001:2015 standartui priežiūros auditas. Atsižvelgus į atlikto audito rezultatus, patvirtinta atitiktis minėtam standartui. Siekiant užtikrinti atitiktį ESS IT saugos gairėms, 2018 m. rugpjūčio 24 d. Lietuvos statistikos departamento informacijos saugumo valdymo sistema pirmą kartą sertifikuota pagal LST EN ISO/IEC 27001:2017 standartą.

Plečiant elektroninių dokumentų rengimą elektroninių dokumentų valdymo sistemoje „Sodas“, 2018 m. 78,3 proc. Lietuvos statistikos departamento korespondencijos valstybės įstaigoms ir institucijoms išsiųsta el. paštu, beveik visi vidaus administravimo dokumentai rengti, derinti ir tvirtinti „Sode“, optimizuotas elektroninių ir popierinių statistinių ataskaitų registravimas.

Stiprinant koordinacinį vaidmenį oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos srityje, dvi naujos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos pradėjo savarankiškai skelbti statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale. Šiuo metu Oficialiosios statistikos portale savo parengtą statistinę informaciją skelbia 15 oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų. Buvo tęsiamas oficialiąją statistiką

tvarkančių įstaigų metodikų ir metodinių aprašų svarstymas Lietuvos statistikos departamento Metodinėje komisijoje (2018 m. buvo svarstyta ir pritarta 26 statistinių tyrimų metodikoms). Oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus patvirtintą Patirties pasidalijimo su kitomis oficialiąją statistiką tvarkančiomis įstaigomis 2018 m. seminarų planą organizavo seminarus statistinio darbo organizavimo, statistinės informacijos rengimo ir sklaidos, kokybės užtikrinimo, administracinės naštos respondentams mažinimo ir kt. klausimais.

4. **Atlikti užsakomuosius statistikos darbus.** Lietuvos statistikos departamentas, įgyvendindamas šį uždavinį, be pagrindinės veiklos, atliko darbus pagal sutartis – rengė statistinę informaciją pagal užklausas, teikė statistikos leidinių prenumeratos ir pardavimo paslaugas, ekspertinę pagalbą kitų šalių statistikos institucijoms.

II SKYRIUS TARPINSTITUCINIŲ VEIKLOS PLANŲ ĮGYVENDINIMAS

2018 m. Lietuvos statistikos departamentas įgyvendindamas:

1. Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinį veiklos planą⁶, apibendrinio statistinių tyrimų duomenis ir paskelbė statistinę informaciją apie alkoholinių gėrimų gamybą, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių (išskyrus nelegalių) importą, eksportą, pardavimą, mažmenines kainas ir jų pokyčius, vartojimą ir jo padarinius;

2. Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų planą⁷, parengė ir Rodiklių duomenų bazėje bei leidinyje „Moterys ir vyrai Lietuvoje 2017“ paskelbė statistinę informaciją apie moteris ir vyrus Lietuvoje. Lyčių ir lygybės statistinė informacija papildyta rodikliais, apibūdinančiais lyčių lygybę (darbo rinkos, švietimo, moterų verslumo srityse, smurto lyties pagrindu ir kt.);

3. Nacionalinės neįgaliųjų socialinės integracijos 2013–2019 metų programos įgyvendinimo priemonių planą⁸, parengė ir Rodiklių duomenų bazėje bei informaciniame pranešime „Socialinės paslaugos 2017 m.“ paskelbė statistinę informaciją apie neįgaliesiems suteiktas socialines paslaugas;

4. Nacionalinės jaunimo politikos veiksmų planą⁹, parengė ir informaciniame pranešime bei Oficialiosios statistikos portalo teminių lentelių skiltyje paskelbė jaunimo demografinius, užimtumo ir nedarbo, švietimo, informacinių technologijų naudojimo ir kt. statistinius rodiklius;

5. 2011–2020 metų Valstybinės sporto plėtros strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą¹⁰, įvertino ir informaciniame pranešime „Sporto ekonominiai rodikliai 2017 m.“ bei Rodiklių duomenų bazėje paskelbė sporto sektoriuje sukurtos pridėtinės vertės, produkcijos, užimtųjų skaičiaus statistinius rodiklius;

6. 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinį veiklos planą¹¹, Oficialiosios statistikos portale paskelbė 2014–2016 m. statistinę

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimas Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

⁷ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. A1-331 „Dėl Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano 2018–2021 metams patvirtinimo“.

⁸ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. A1-381 „Dėl Nacionalinės neįgaliųjų socialinės integracijos 2013–2019 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metais priemonių plano patvirtinimo“.

⁹ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. balandžio 13 d. nutarimas Nr. A1-181 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2017–2019 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. vasario 5 d. nutarimas Nr. 112 „Dėl 2011–2020 metų Valstybinės sporto plėtros strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 19 d. nutarimas Nr. 269 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

informaciją apie kultūros sektoriaus pridėtinę vertę, produkciją ir užimtų gyventojų skaičių kultūros sektoriuje, parengė Kultūros ekonominių rodiklių skaičiavimo aprašo projektą.

Generalinė direktorė

Vilija Lapėnienė